

YEREL YÖNETİMLERİN ÇOCUK SUÇLULUĞUNU ÖNLEMEDEKİ ROLÜ

ÖZET: Çocuk suçluluğunun önlenmesi hususunda yerel yönetimlerin rolü ve katkısını ortaya koymayı amaçlayan bu makalede, yerel yönetimler ve çocuk suçluluğu ilişkisi sosyal hizmetler ve sosyal politikalar çatısında ele alınarak, söz konusu kurumların çocuk suçluluğu alanındaki rol ve etkinliği incelenmiştir. Bu çalışmada 2004 yılından itibaren yerel yönetimler alanında yapılan düzenlemelerin yerel yönetimlerin yapı ve fonksiyonlarındaki etkisi ve sosyal hizmet politikalarında meydana getirdiği yansımaları tartışılarak Türkiye'deki durum saptanmıştır.

ANAHTAR KELİMELER: Yerel yönetimler, suç, çocuk, sosyal hizmetler, sosyal belediyeçilik.

GİRİŞ

Kamu yönetim sisteminin merkezi yönetimden sonraki en büyük ve en önemli parçası olan yerel yönetimler, merkezi yönetimle birlikte kamu hizmetlerinin yerine getirilmesinde görev alan kuruluşlardır. Boyutları ve etkinlikleri ülkelerin yönetim sistemlerine (üniter / federal devlet) bağlı olarak değişmekle birlikte mahalli / bölgesel düzeydeki kamu hizmetleri yerel yönetimler tarafından sağlanmaktadır. (Ersöz, 2009: 772). Yerel yönetimler, belde halkının ortak yerel ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulmuş, dolayısıyla topluma karşı çeşitli sorumlulukları bulunan kamu kurumlarıdır. Bu sorumluluk çerçevesinde yerel yönetimlerin, toplumun yapısını, temel ihtiyaçlarını ve önceliklerini tanımları, en kısa sürede ve istenen düzeyde bunlara cevap vermeleri, etkin yönetimin bir gereği olmaktadır.

Suç, insanın ruhundaki kötülükten, kalıtsal ve bedensel özelliklerinden, toplumsal sebeplerden kaynaklanır. Suçluluk, kişiyi toplum halinde yaşayan öteki bireylerin karşısına çıkaran bir çatışmanın ürünüdür. Araştırmalara göre suça sürüklenen çocukların önemli bir bölümü yaşamlarının ilk yıllarını aile içi ilişkiler düzeyinde yaşanan kötü toplumsallaşma süreci içinde ve sosyal, ekonomik ve kentsel yapıdaki mimari dü-

Sedat ERGENÇ

İç Denetçi
SHÇEK Genel Müdürlüğü

Hakan AYDIN

Müfettiş
SHÇEK Genel Müdürlüğü

zensizliğin hakim olduğu çevresel şartlarda geçirmişlerdir (Saran, 1990: 131-134).

Bu kapsamda ele alınan çalışmada, öncelikle Türkiye’de çocuk suçluluğuna yol açan sebepler incelenmiş, çocuk suçluluğu konusunda yerel yönetimlerin görevlerine ilişkin ulusal ve uluslararası düzenlemelere yer verilmiş, çocukların işledikleri suçların değerlendirilmesi terör, iç göç ve eğitim paralelinde ortaya konularak yerel yönetimlere sosyal hizmetler alanında verilen görevlere değinilmiştir.

1. ÇOCUK SUÇLULUĞUNA İLİŞKİN ULUSAL VE ULUSLARARASI ALANDA YAPILAN YASAL DÜZENLEMELER

Dünya genelinde artmakta olan çocuk suçluluğuna karşı devletler (merkezi ve yerel yönetimler olarak) farklı önlemler almaktadırlar. Çocukların suç işlemesine sebep olacak nedenlerin ortadan kaldırılmasına yönelik bu çalışmaların başarısı ilk başta sorunların tespitine, alternatif çözüm yollarının bulunmasına, en makul ve uygulanabilir çözümün uygulanmasına bağlıdır. Bu ise yönetim anlayışlarında bir takım değişikliklerin ortaya çıkmasına neden olacaktır (Ünlü, 2009).

Günümüzde yerel yönetimler sınırları içinde yaşayan birey, grup (aile) ve toplulukların üç farklı kaynaktan gelen ve müdahale edilmedikçe derinleşen sosyal sorunlarıyla yakından ilgilenmek durumundadır. Temelde toplumsal, ekonomik ve yönetsel sistemin işleyişinden kaynaklanan, özellikle büyük kentlerde erken müdahaleyi gerektirecek ölçüde derinleşen yoksulluk, işsizlik, dilencilik, madde bağımlılığı, sokak çocukları, çocuk suçluluğu v.b. sorunlardır ki, bu sorunların çözümünde merkezi yönetimlerle birlikte yerel yönetimlerin de vazgeçilmez bir rolü bulunmaktadır.

Çocuk suçluluğu veya sokak çocukları gibi sorunlar yerel yönetimlerin hizmet alanını oluşturan şehir merkezlerinde ortaya çıkmaktadır. Bu sorunun olumsuz etkileri de yine ağırlıklı olarak şehir merkezlerinde görülmektedir. Dolayısıyla soruna yönelik önleyici müdahaleler hususunda merkezi yönetimden kaynaklanan bürokratik engellerin önüne geçilmesi, yerinde ve en yakın birimlerce önleyici yönde müdahale edilmesi çözüm konusunda etkinliği arttıracaktır. Bu sebeple ulusal ve uluslararası alanda yapılan düzenle-

melerde çocuğun yaşadığı çevreye en yakın birimler olan yerel yönetimlere konu ile ilgili olarak görevler verilmiş ve yerel yönetimler sosyal politikaların yerine getirilmesinde aktif olarak rol almışlardır.

Nitekim Çocuk Suçluluğunun Önlenmesine İlişkin Birleşmiş Milletler Yönlendirici İlkeleri (Riyad İlkeleri), Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 29 Kasım 1985’te kabul edilen Pekin- Beijing Kuralları (Birleşmiş Milletler Çocuk Ceza Adalet Sisteminin Uygulanması Hakkındaki Asgari Standart Kurallar), Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 14 Aralık 1990 tarihinde kabul edilen Havana Kuralları (Özgürlüğünden Yoksun Bırakılmış Çocukların Korunmasına İlişkin Birleşmiş Milletler Kuralları) gibi uluslararası düzenlemelerde suça sürüklenen çocuklara ilişkin suçun ortaya çıkmasını önleyici, çocuğun sağlıklı ruhsal ve fiziksel gelişimini sağlayıcı, özel bir yargılama ön gören yapı genel hatları ile ortaya konularak bu doğrultuda yerel yönetim kuruluşlarının önemine vurgu yapılmaktadır.

“Çocuk suçluluğu veya sokak çocukları gibi sorunlar yerel yönetimlerin hizmet alanını oluşturan şehir merkezlerinde ortaya çıkmaktadır. Bu sorunun olumsuz etkileri de yine ağırlıklı olarak şehir merkezlerinde görülmektedir. Dolayısıyla soruna yönelik önleyici müdahaleler hususunda merkezi yönetimden kaynaklanan bürokratik engellerin önüne geçilmesi, yerinde ve en yakın birimlerce önleyici yönde müdahale edilmesi çözüm konusunda etkinliği arttıracaktır”

Bununla birlikte yürürlüğe giren ulusal düzenlemeler ile Türkiye’de, hapis cezasına seçenek olarak para cezası dışında seçenekler öngören 5237 sayılı TCK (Türk Ceza Kanunu), adli kontrol tedbirlerini öngören 5271 sayılı CMK (Ceza Muhakemesi Kanunu), çocuklar için denetimli serbestlik hükümlerini öngören 5395 sayılı ÇKK (Çocuk Koruma Kanunu) ve şartla tahliye sonrası hizmetleri düzenleyen 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun gereklerinin

yerine getirilmesi için Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezleri ile suçtan mağdur olan kişilerin korunması amacıyla Koruma Kurulları oluşturulmuştur. Koruma kuruluna belediye başkanı veya görevlendireceği yardımcısı da katılmaktadır. Nitekim Türkiye, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu ile ikincil mevzuatında çocuk kavramını yaşa bağlı olarak belirleyerek uluslararası hukuka uygun bir düzenleme getirmiş, böylelikle bu alanda çok önemli bir aşama kaydedilmiş, çocukların korunmasının toplumsal bir sorumluluk olduğu gerçeği realize edilerek çocuk haklarının korunmasında ileri bir uygulama başlatılmıştır.

2. ÇOCUKLARIN İŞLEDİKLERİ SUÇLAR VE YEREL YÖNETİMLER

Çocuk suçluluğunun nedenleri üzerine yapılan araştırmalar, çocukların suç işlemesine neden olan pek çok unsurun olabileceğini göstermektedir. Bu unsurlar aile, okul, toplum ve kişinin bireysel özellikleri olarak sınıflandırılabilir (Kepenekçi ve Özcan, 2002). Genellemek istendiğinde ise çocuk suçluluğunun nedenlerini bireysel ve çevresel nedenler olarak ikiye ayırmak mümkündür (Temel ve Aksoy, 2005: 78). Ancak bu unsurların tek başına suç işlemede etkili olabileceğini söylemek mümkün olmadığından, başta çevresel şartlar olmak üzere, ekonomik veya kültürel etkenlerin zorlamasıyla da çocuk suça itilebilmektedir. Bu durumda Türkiye açısından bölgesel farklılıkların, sosyo-ekonomik veya kültürel nedenlerin, göç ve terör gibi olguların etkisi görülebilmektedir.

Genel olarak bakıldığında Türkiye’de suça sürüklenen çocuklar bakımından karşılaşılan en yoğun suç türü mala karşı suçlar olup bunlar arasında da hırsızlık suçları ön plana çıkmaktadır. Çocukların içinde buldukları sosyal ve kültürel çevrenin yaklaşımları ile ekonomik yoksunlukları onları suça sürüklemektedir. Tüketim toplumunun yarattığı özendirme karşısında korumasız ve ekonomik yoksunluk içinde bulunan çocuk bu yönlendirmeler sonucunda oluşturduğu ihtiyaçlarını gidermek için suça başvurabilmektedir (Aydın, 2008: 18).

Bundan sonra kasten yaralama suçları çocuk suçluluğunda ikinci sırayı almaktadır. Türkiye’de var olan şiddet kültürü çocuklarımızı da içine almaktadır. Evde,

okulda, sokakta, işyerinde, medyada şiddeti gören, şiddete maruz kalan çocuk şiddeti öğrenmekte ve bir süre sonra maruz kaldığı şiddetin uygulayıcısı duruma gelebilmektedir. Yağma, kasten öldürme ve öldürmeye teşebbüs ile cinsel istismar suçları gibi ağır cezalı suçlar çocuklar bakımından sayısal bir ağırlık ifade etmese de bu suçların niteliksel ağırlığı nedeniyle dikkate alınması gereken suçlar olarak karşımıza çıkmaktadır (Aydın, 2008:19). Nitekim Türkiye’de de çocuklar tarafından işlenen suçların büyük bir kısmı, örneğin adam öldürme, kız ve kadın kaçırma, hırsızlık, gasp v.s. suçlar o bölgelerdeki toplumsal değerlerin ve ekonomik koşulların etkisi altında işlenen suçlardır.

Bununla birlikte özellikle son dönemde Türkiye’de yeni bir suça sürüklenen çocuk tipi ortaya çıkmıştır. 18 yaş altında, büyük çoğunlukla psikolojik bozuklukları olan, eğitimsiz, amaçsız v.s. gibi belirgin özellikleri olan çocuklarımız ülke gündemini sarsan cinayetlerin faili durumundadır. Üzeyir Garip, Rahip Santora, Hrant Dink cinayetleri gibi suçların çocuklara işletilmesi organize suçlara örnek olarak verilebilir. Mala karşı işlenen suçlarda oluşan organize yapılanmalar da (kap-kaç çeteleri v.s.) net olarak görülmektedir. Özellikle son yıllarda Türkiye’nin belirli bölgelerinde ve büyük kentlerde meydana gelen yasa dışı gösteri ve yürüyüşlerde çocukların ön planda kullanılması, toplumsal eylemlerde çocukların öne çıkarılması da çocuklara yönelik yeni bir uygulama olarak karşımıza çıkmaktadır.

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla Türkiye nüfusu 71.517.100 kişidir. Nüfusun yarısı 28,5 yaşından küçüktür (<http://www.tuik.gov.tr>). Ceza infaz kurumlarında bulunan çocuklara ilişkin istatistiklerde hükümlü/hükümlü çocukların eğitim durumlarına bakıldığında birçoğunun okuma-yazma bilmeyen, okur-yazar olup bir okul bitirmeyen ya da ilköğretim mezunu oldukları görülmektedir (www.cte.adalet.gov.tr).

Öte yandan Türkiye’nin yaşadığı ekonomik değişim ve terör sorunu yoğun iç göç hareketlerini de beraberinde getirmiştir. Daha iyi bir yaşam kurmak umuduyla büyük kentlere göç eden aileler büyük bir travma ile karşılaşmıştır. Bu ailelerin çocukları geldikleri kırsal kesimin çoğu dine ve geleneğe dayalı değerler sistemini terk etmekle birlikte, geldikleri kentin içerdiği

kentsel değerler sistemini ya tanımamakta ya da benimsememektedirler. Yaşadığımız ekonomik değişim ve terör sorunu yoğun iç göç hareketlerine neden olmakta, kentlere göç eden aileler yeni bir hayat kurma çabası içine girmekte ve yaşanan bu süreç çocukların ihmal edilmesine sebep olabilmektedir.

Türk Ceza Kanunu'nda yapılan son değişiklikler ile ilgili olarak yasa TBMM'de görüşüldüğü günlerde basın ve yayın organlarında sürekli olarak kap-kaç, gasp, hırsızlık, okul çeteleri, okuldaki şiddet olayları v.s. haberleri gündeme gelmiş/getirilmiş, böylelikle bir kamuoyu oluşturulmuş ve TCK'nın 31. maddesinde yer alan cezalar da bu doğrultuda düzenlenmiştir. Ancak konu gündemden düştüğünde yapılan araştırma raporları dahil birçok çalışma havada kalmıştır.

Ancak ülkemizin nüfusunun yüzde kırkıdan fazlası 18 yaşın altındadır yani çocuktur. Bu büyük nüfus miktarının önemli bir kısmı ise 12 yaşın altındadır. Yine önemli bir kısım nüfus örgün öğretim kapsamında okula gitmektedir. Tüm bunlara bakıldığında ülkemizde suç işleyen ve risk altında bulunan çocukların sayısının sanıldığından düşük olduğu görülecektir. Zaman içerisinde yapılan çalışmalar ile bu sayı giderek düşme eğilimindedir(Aydın, 2008: 17-19).

2.1. Yerel Yönetimleri Düzenleyen Kanunlarla Belediyelere Verilen Görevler

Yerel yönetimlere ilişkin temel yasalar, 2004 tarihinden itibaren yeniden düzenlenmiştir. İlk düzenleme 10.07.2004'te 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile başlamış; 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu, 22.02.2005 tarihinde kabul edilmiş, 5393 sayılı Belediye Kanunu da 03.07.2005 tarihinde değiştirilerek belediyelere ve il özel idarelerine sosyal hizmetlere ilişkin önemli görevler ve yükümlülükler getirilmiştir (Aydın, 2009).

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu incelendiğinde yerel yönetimlere; gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütmek, geliştirmek ve bu amaçla sosyal tesisler kurmak, işletmek ve işletmek, bu hizmetleri yürütürken üniversiteler, yüksek okullar, meslek liseleri, kamu kuruluşları ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği

yapmak, gençler ve çocuklara yönelik sosyal ve kültürel hizmetler sunmak; mesleki eğitim ve beceri kursları açmak ayrıca dar gelirli kişilere sosyal hizmet ve yardımlar yapmak, sağlık, eğitim, spor, çevre, trafik ve kültür hizmetleriyle çocuklara, yönelik hizmetlerin yapılmasına yönelik programlar uygulamak, şehrin mimarisini engelli bireylerin yaşamasına uygun şekilde düzenlemek hususunda görevler verildiği görülmektedir.(5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7.,18.,24. maddeleri, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 13., 14.,15., 38., 60., 69., 75., 76., 77., maddeleri ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 6., 16., 30., 43., 65., maddeleri).

Çocuk koruma sisteminde belediyelerin rolü, risk altındaki çocukların tespiti ve bu riskin bertaraf edilmesi için danışmanlık, koruma, bakım ve barınma hizmetlerini tüm nüfusa dengeli dağılacak biçimde organize etmektir. Bu bakımdan yerel yönetimler çocuk koruma sisteminin asli unsurlarıdır (T.C. İzmir Valiliği Koordinasyon El Kitabı, 2008: 50). Yapılan son düzenlemeler ile de yerel yönetimler eğer çocuk bir şekilde suç işlemiş ise onun "suçluluğu yaşam biçimi haline getirmesini" önlemede etkin bir rol almak durumunda kalmışlardır.

5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nda tedbir kararı gerektiren "özel korunmaya ihtiyacı olan çocuk" ve "suça sürüklenen çocuk" olarak iki ayrı tanım mevcuttur. Kanun çerçevesinde gerek özel korunmaya ihtiyacı olan çocuklar gerekse suça sürüklenen çocuklardan ceza evine girmeyenler hakkında bakım ve danışmanlık tedbirinin uygulanmasında yerel yönetimlere sorumluluk verilmesi hususu düzenlenmiştir. Dolayısıyla yerel yönetimler tarafından yerine getirilecek sorumluluklar suçun ortaya çıkmasına neden olan koşulların oluşumunu önleyici çalışmaları kapsadığı gibi, Çocuk Koruma Kanunu'nun 5 inci maddesinin (a) ve (e) bentlerinde yazılı ve suça sürüklenen veya suç mağduru çocuklara yönelik danışmanlık, bakım ve barınma gibi koruyucu ve destekleyici tedbirleri uygulamayı, ayrıca 6 ıncı maddesinde belirtildiği şekliyle korunma ihtiyacı olan çocuğu Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna bildirim yükümlülüğünü de kapsamaktadır.

Bu kanunlar, yerel yönetim kuruluşlarına çocukların yaşam şartlarını yakından takip etme, yetersiz bakım

ve koruma altında bulunan çocukların davranışsal, duygusal ve sosyal sorunlarının giderilmesi için gerekli tedbirleri alma veya ilgili kurumlara bildirme ve çocuk/gençlik koruma merkezleri gibi çocukların sağlıklı gelişimine katkı sağlamaya yönelik kurumsal yapıları oluşturma sorumluluğunu yüklemektedir. Bu sebeple başta büyükşehir belediyeleri olmak üzere günümüzde birçok yerel yönetim birimi bünyesinde, çocuklara, gençlere, ailelere, kadınlara, yaşlılara, engellilere yönelik hizmet merkezleri geliştirilmiş ve buralarda gerek AB Hibeleri kapsamında finanse edilen gerekse ülke ölçeğinde hazırlanan önleyici/geliştirici sosyal projeler hayata geçirilmektedir. Ayrıca yerel yönetim birimleri, ortak bir çatıda toplanan çocuk eğitim ve eğlence merkezleri, aile danışma merkezleri, gençlik merkezleri, mesleki rehabilitasyon merkezleri, iş edindirme merkezleri, sosyal konut projeleri v.b. sınıfsal, sportif, kültürel etkinliklere yönelik birimleri imkânları ölçüsünde oluşturmaktadırlar.

“Son dönemde Türkiye’de yeni bir suç sürüklenen çocuk tipi ortaya çıkmıştır. 18 yaş altında, büyük çoğunlukla psikolojik bozuklukları olan, eğitimsiz, amaçsız v.s. gibi belirgin özellikleri olan çocuklarımız ülke gündemini sarsan cinayetlerin faili durumundadır. Üzeyir Garih, Rahip Santora, Hrant Dink cinayetleri gibi suçların çocuklara işletilmesi organize suçlara örnek olarak verilebilir. Özellikle son yıllarda Türkiye’nin belirli bölgelerinde ve büyük kentlerde meydana gelen yasa dışı gösteri ve yürüyüşlerde çocukların ön planda kullanılması, toplumsal eylemlerde çocukların öne çıkarılması da çocuklara yönelik yeni bir uygulama olarak çözümlerimize çıkmaktadır”

Günümüzde bu kadar önemli olan ve giderek daha da önemi artan çocuk suçluluğu konusunda yerel yönetimler, sorunları çözümede gerekli yetkinliğe ve etkinliğe

sağlanabilir mi? Bu soruya bugün maalesef olumlu bir cevap vermek olanaklı değildir. Çünkü mevcut haliyle yerel yönetimler çocuk suçluluğunu önlemede, riskli çocuklara yönelik veri toplama ve tespit çalışmaları ile ilgili olarak sorunun çözümlenmesi için yeterli katkıyı sağlamaktan uzaktırlar ki bu durum yerel yönetimlerin idari, mali ve yapısal sorunlarından kaynaklanmaktadır. Bununla birlikte özellikle Ankara, İstanbul, İzmir, Adana, Antalya gibi Büyükşehir Belediyeleri’nde dar bir alanı kapsayan ancak model teşkil edebilecek başarılı çalışmalar da yapılmaktadır.

SONUÇ

Çocukların korunması görevi Türkiye’de, gerek uluslararası sözleşmelerle, gerekse Anayasa ve kanunlarla devlete verilmiştir. Çocuğun yetiştirilmesinde önemli bir yeri olan ailenin, kamu düzenini bozucu, ekonomik ve fizyolojik tehlikelere karşı korunmasına yasalarca özen gösterildiği gibi, çocuğun ailesine karşı korunması da Devlete görev olarak yüklenmiştir. Bu anlamda çocuk haklarının korunması ve çocuk suçluluğunun önlenmesine yönelik yapılan hukuki düzenlemeler başlıca önlemler arasında sayılabilir.

Ancak çocukların korunmasına ilişkin yapılan hukuki düzenlemelerin tek başına sorunun çözümünde etkin olması mümkün olmadığından çeşitli kamu kurumları tarafından da koruyucu ve önleyici tedbirler alma zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Bu sebeple yapılan yasal düzenlemeler de belediye ve il özel idarelerine sosyal hizmet boyutunda zorunlu fakat müeyyidesi olmayan görevler vermektedir.

Bu görevler bir yandan toplumun geniş kesimlerine ulaşma imkanını artırmakta iken diğer yandan da koordinasyonsuzluk nedeniyle kaynakların etkin kullanılamaması ve kalıcı çözümler üretilmemesi riskini beraberinde getirmektedir (Ergenç, 2009).

Çocuk suçluluğunu önleme politikalarının oluşturulmasında kentlerdeki suç sorununun nedenlerinin ve boyutunun çok iyi tespit edilmesi gerektiğinden bu noktada hangi kurumların ne gibi katkıları olacağı hususu ayrıntılı bir şekilde belirlenmelidir. Bu bağlamda yerel yönetimler ortaya çıkan risk gruplarına uygun acil, orta ve uzun vadeli programlar geliştirmelidir. Çünkü alt yapı, eğitim ve sosyal ve fiziki koşulla-

rın yetersiz olduğu bir yerleşim alanında yetişen çocuklar gelecek için olası bir risktir. Bu anlamda yerel yönetimlerin suç riskinin önceden değerlendirilmesi, gerekli tedbirlerin alınması ve suç önleme politikalarının geliştirilmesi konusunda daha aktif rol almaları gerekmektedir.

Bu noktada akla gelen ilk şey: Bir il veya yerleşim bölgesindeki sorunun bir başka il veya bölge ile aynı özellikleri taşımasının mümkün olmadığı durumda merkezi yönetimler tarafından ne gibi önleyici politikaların geliştirileceğidir. Çünkü suç olgusu yalnızca bireysel sebeplerden kaynaklanmamakta çevresel etmenler ile birlikte kültürel yapıdan da (töre cinayetleri gibi) doğrudan etkilenmektedir. Bu sebeple her yerleşim alanının kendi koşulları dikkate alınmak suretiyle suç önleme politikaları geliştirilmesi daha doğru bir yaklaşım olacaktır. Bu noktada da yerel yönetimlerin önemi bir kez daha ortaya çıkacak “yerel sorunlara yerel ölçekte önleyici çözümler” üretilecektir.

Yerel yönetimler; suçların işlenmesine neden olan unsurların tespit edilmesi ve ortadan kaldırılması, suçların işlenmesini zorlaştırmak ve potansiyel suçluları caydırmak amacıyla imar planları ve fiziki düzenlemelerin yapılması, vatandaşların suç korkusunun giderilmesi, vatandaşların suç önleme konusunda bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi, suç mağdurlarına yardım ve destek hizmetlerinin sunulması, eski hükümlülerin topluma kazandırılması ve iş imkânlarına sahip olması, sokakta yaşayan, madde bağımlısı olan veya sokakta çalışan çocuklar ile yüksek risk grubunda bulunan mahallelerdeki çocuklara yönelik ortak sosyal destek projelerinin geliştirilmesi, bu çocukların ailelerine yönelik “suçu geçim kaynağı” olmaktan çıkaracak veya suç çetelerinin eline düşmesini önleyecek özel pilot projelerin hayata geçirilmesi hususlarında çaba göstermelidirler.

Uygulamadaki tüm zorluklara ve eksikliklere rağmen, yerel yönetimler tarafından erken aşamalarda uygulanacak olan önleyici tedbirlerin suçun önlenmesinde etkin bir katkı sağlayacağı konusunda ortak bir kanı olduğu ve sivil toplum-yerel yönetimler-merkezi yönetim birimleri arasında karşılıklı etkileşime ve desteğe dayalı bir anlayışın yerleştirilmeye çalışıldığı görülmektedir.

KAYNAKLAR

1. Ersöz, H. Y. (2009). “Sosyal Politika-Refah Devleti-Yerel Yönetimler İlişkisi”, <http://iibf.kocaeli.edu.tr/ceko/armaganlar/tokerdereli/35.pdf>(05.05.2009)
2. Saran, N. (1990). Çocuk Suçluluğu ve Parçalanmış Aileler. Aile Yazıları III., Birey Kişilik ve Toplum, Bilim Serisi (Der.: B. Dikeçligil- A. Çiğdem). Yayın No: 5, Ankara: T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Yayınları.
3. Çocuk Suçluluğunun Önlenmesine İlişkin Birleşmiş Milletler Yönlendirici İlkeleri (Riyad İlkeleri), 1990.
4. Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezleri ile Koruma Kurulları Kanunu, **Resmi Gazete**, 26497; 20.07.2005.
5. T.C. İzmir Valiliği(2008). Çocuk Koruma Sisteminde Tedbirlerin Uygulanmasından Sorumlu Kurumların Görevleri ve Sorumlulukları ile Kurumlar Arasında Koordinasyon El Kitabı.
6. Aydın, M. (2008). “Çocuk ve Çocuk Suçluluğu Üzerine Röportaj” Adalet Bakanlığı CTE Genel Müdürlüğü, Sayı: 3, Ankara: Denetimli Serbestlik Hizmetlerinden Sorumlu Daire Başkanlığına ait E-Bülten.
7. http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?tb_id=39&tb_adi=Nüfus%20İstatistikleri%20ve%20Projeksiyonlar&ust_id=11
8. Ergenç, S. (2009). “Çocuk için Sokak Tehlikesi ve Çocuk Suçluluğu”, http://sedatergenç.blogcu.com/cocuk-icin-sokak-tehlikesi-ve-cocuk-suclulugu_2_28984561.html(02.05.2009).
9. Aydın, H. (2009), “Yerel Yönetimler ve Sosyal Hizmetler”, http://karakalem2023.blogcu.com/yerel-yonetimler-ve-sosyal-hizmetler_53094341.html(03.11.2009).
10. Ünlü, A. (2009). “Çocuk Suçluluğu Yönetim Anlayışını Nasıl Etkileyecek?”, <http://www.isref.org/index.php?pid=43&page=view&id=556>(22.05.2009)
11. İl Özel İdaresi Kanunu. **Resmi Gazete**, 25745; 04 Mart 2005.
12. Belediye Kanunu. **Resmi Gazete**, 25874; 13 Temmuz 2005.
13. Büyükşehir Belediyesi Kanunu. **Resmi Gazete**, 25531; 23 Temmuz 2004.
14. http://www.cte.adalet.gov.tr/kaynaklar/istatistikler/kadin_cocuk/cocuk.htm (07.06.2009)
15. Kepenekçi, K. Y. ve A.Y. Özcan (2002). Okullarda Çocuk Suçluluğunun Önlenmesi. 1. Ulusal Çocuk ve Suç: Nedenler ve Önleme Çalışmaları Sempozyumu. Ankara: Türkiye Çocuklara Yeniden Özgürlük Vakfı Yayını.
16. Temel, F. Ve A. Aksoy (2005). Ergen ve Gelişimi: Yetişkinliğe İlk Adım. Ankara: Nobel Yayıncılık.

GENÇLİK VE TOPLUM GELİŞİMİ DEPARTMANININ KÜÇÜK TUTARLI TEDARİKLER VE HARCAMALARIN BELGELENDİRİLMESİ UYGULAMALARI HAKKINDA DENETİM RAPORU

Denetim İdare Bürosu
New York City Kontrolör Ofisi
William C. THOMPSON, Jr.
Kontrolör

Ayfer AKSU
İç Denetçi
Vakıflar Genel Müdürlüğü

GİRİŞ

Genel Bilgi

New York City Gençlik ve Toplum Gelişimi Departmanı (DYCD) New York City genelinde toplum merkezli organizasyonlardan oluşan geniş bir ağ ile yapılan sözleşmeler yoluyla gençlik ve toplum hizmetlerini desteklemektedir. DYCD düzenli etkinlikler (eğlenme, dinlenme), atletizm, özel ders ve yardımcı eğitim, liderlik gelişimi, suçluluk önleme, kültürel zenginleşme, rehberlik, ergen sağlığı, zararlı maddelerin önlenmesi ile kaçak ve evsiz programlarını içerecek şekilde çeşitli gençlik aktivitelerini desteklemektedir. İlave olarak DYCD, New York'un düşük gelirli mukimlerinin kendi kendine yeterli olmalarına yardımcı olan Federal Toplum Eylem Programı yoluyla hizmet sağlamaktadır. DYDC bu program vasıtasıyla, eğitim, iş bulma hizmeti, erişkin okuryazarlığı ve temel eğitim programları sağlamaktadır. DYDC ayrıca Birleşik Devletler vatandaşı olmak isteyen yasal göçmenlere hizmet sağlamaktadır.

DYCD'nin 2001 mali yılı Uygulama Bütçesi (Executive and Budget) Personel Hizmetleri (PH) için 14,943,511 USD ve Personel Hizmetleri Dışındakiler (PHD) için 95,695,381 USD olmuştur. PHD tutarının, 11,040,700 USD'lık kısmı küçük tutarlı alımlara¹ harcanmış olup bu tutarın 961,231 USD'lık kısmını 437 satın alma siparişi, toplam 10,079,469 USD'lık kısmını 947 küçük satın alma sözleşmesi oluşturmuştur. İlave olarak, DYCD toplam 2,388,330 USD tutarlı 28 müteferrik harcama belgesi (voucher) düzenlemiştir.

DYCD bünyesinde tedarik sürecine üç bölüm dahil olmaktadır: Tedarik Kontrat Bölümü hizmet siparişleri

¹ Tedarik Politika Kurulu Kuralları küçük tedarikleri 25,000 USD ve altında kalan mal ve hizmet alımları, 50,000 USD ve altı yapı işleri ve 100,000 USD ve altı bilgisayar bağlantılı mal ve hizmet alımları şeklinde tanımlamaktadır.